

**До съдиите от ВКС
До членовете на ВСС, Съдийска колегия**

СТ А Н О В И Щ Е

на Апелативен специализиран
наказателен съд

по ДОКЛАД за резултати от проверка, възложена със Заповед №
2807/28.11.2018 г. на Председателя на Върховния касационен съд

Уважаеми съдии от Върховния касационен съд,
Уважаеми членове на Висшия съдебен съвет,

След като се запознахме с доклада от извършената проверка по Заповед № 2807/28.11.2018 г. на Председателя на Върховния касационен съд, изразяваме несъгласие с три от неговите констатации:

първо, че в определението си по ВНЧД № 406/2018 г., с предмет чл.249, ал.3 вр. с чл.248, ал.1, т.3 и т.6 от НПК (обжалване на определението на СНС по въпроса за мярката за неотклонение на подсъдимите, разрешен в разпоредителното заседание на СНС), въззивният съд не е отговорил на защитното искане, отправено от процесуалния представител на подсъдимата Иванчева за разглеждане на делото в открито съдебно заседание;

второ, че ВНЧД № 522/2018 г. на АСНС (по чл.270 от НПК, отново във връзка с мярката за неотклонение на подсъдимите Десислава Иванчева и Биляна Христова – Петрова), е било образувано ненадлежно пред въззивната инстанция, въз основа особено искане по чл.343 от НПК за спиране на изпълнението на определението на СНС за изменение на мерките на подсъдимите в по-леки;

и трето, че произнасянето на въззивната инстанция по особеното искане за спиране, предпоставя изтичане на 7 – дневен срок от момента на връчване на същото искане на насрещните страни.

В определението си по ВНЧД № 406/2018 г., на страница 7, противно на отразената в доклада констатация, въззивната инстанция се е произнесла по искането на адв.Марковски – защитник на подсъдимата Иванчева, за разглеждане на делото в открито заседание, като е изложила своите съображения, защо не се налага провеждане на такова в отклонение от общото правило за закрито съдебно заседание. В тази връзка прилагаме копие от определението по цитираното ВНЧД.

На стр.13, абзац последен от доклада, е посочено, че в НПК и Правилника за администрацията в съдилищата, не е предвидена възможност за образуване на самостоятелно производство пред въззивната инстанция по чл.343 от НПК (т.е. по особено искане за спиране на изпълнението). Разискваното ВНЧД № 522/2018 г. обаче, е образувано въз основа на частен протест на прокурор при специализираната прокуратура срещу акта на СНС за изменение на мерките за неотклонение, който протест е бил придружен от особено искане за спиране изпълнението на протестираното първоинстанционно определение. Следователно, ВНЧД № 522/2018 г. е било образувано, не само въз основа на споменатото особено искане, а въз основа и на редовен частен протест, годен да предизвика въззивна проверка. Друг е въпросът, че АСНС се е произнесъл незабавно единствено по особеното искане, а частният протест е върнал за надлежното му администриране (по реда на чл.321 от НПК), за връчване на преписи от протеста на подсъдимите и защитниците им и изчакване изтичането на срока за възражения по същия.

Категорично считаме, че произнасянето по исканията за спиране по чл.343 от НПК, независимо от кого са отправени – от прокурора или от подсъдимия (респ. от защитника му), следва да бъде незабавно и не предполага изтичането на какъвто и да било срок за възражения (каквито възражения впрочем законът не предвижда), защото в противен случай се обезсмисля напълно ефективното упражняване на правно регламентираната възможност за спиране изпълнението на определенията по мерките за процесуална принуда и останалите определения, контролирани по реда на глава 22 от НПК.

Съгласно регламента на чл.343 от НПК, подлежащите на обжалване с частна жалба и частен протест определения на първата инстанция в наказателното производство, се изпълняват незабавно, като обжалването не спира изпълнението им, освен ако първата или въззивната инстанция не постанови друго. Този регламент е изключение от общото процесуално правило за суспензивен ефект на жалбата и протеста. При изменение на мерките за неотклонение в по-леки или при тяхната отмяна обаче, обичайната практика на съдилищата в страната е точно обратната – първоинстанционните съдилища в мнозинството от случаите не пристъпват към изпълнение на атакуваните определения, преди последните да са преминали въззивна проверка. Впрочем така е процедирал СНС и по конкретното НОХД, при предходното изменение на мерките за неотклонение на подсъдимите Десислава Иванчева и Биляна Христова – Петрова.

Ако разглеждането на искане за спиране не се извърши незабавно, както в случая според нас, въззивния състав правилно е процедирал, а се изчаква изтичането на законово-неуредени срокове за възражения по това искане, би се създал опасен прецедент, пораждащ много сериозни рискове

за увреждане интересите на страните и на правосъдието като цяло, в две насоки:

В хипотезата на незаконосъобразно изменение или отмяна от първоинстанционния съд на мярка за неотклонение ограничаваща правото на свободно предвижване (задържане под стража или домашен арест), се създава възможност подсъдимият, който е бил освободен поради изпълнение на определението за освобождаването му, до разглеждането на протеста, да се укрие, в т.ч. като напусне територията на страна. *Пример за това беше случаят по НОХД № 2612/2018 г. (т.нар. дело „депутатският брат“).*

В хипотезата на незаконосъобразно вземане от първоинстанционния съд на мярка за неотклонение ограничаваща правото на свободно предвижване (задържане под стража или домашен арест), се създава възможност подсъдимият, който следва веднага да бъде задържан или установен в дома си, до разглеждането на жалбата му, да претърпи съществени или непоправими вреди в случаите на много тежко заболяване, или възникнали други извънредни обстоятелства.

Приложение: по текста.

гр.София
11.12.2018 г.

Оставам с уважение

/председател на АСНС Георги Ушев/

